

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KK 565/2016 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen ihmiskaupan torjunnan parantamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Matti Semin /vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 565/2016 vp:

Aikooko hallitus ryhtyä toimenpiteisiin poliisin ihmiskaupan vastaisen erikoisyksikön perustamiseksi ja mitä muuta hallitus aikoo tehdä ihmiskaupan suitsemiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Valtioneuvoston ihmiskaupan vastaiseen toimintaohjelmaan 2016 - 2017, jonka koordinoinnista on vastannut sisäministeriö, sisältyy yhdeksän eri toimenpidettä, joihin liittyy 24 konkreettista toimea. Toimintaohjelman ytimeen kuuluu kansallisen ihmiskaupan uhrien tunnistamis- ja auttamisjärjestelmän kehittäminen sekä ihmiskaupan uhreja etsivän työn, tunnistamisen ja auttamisen tehostaminen. Toiminnan kehittämishankkeisiin on varattu sisäisen turvallisuuden rahastosta noin 280 000 euron rahoitus. Kyseisen hankerahoituksen lisäksi luonnollisesti jatketaan taloudellisia panostuksia muihin ihmiskaupan vastaisiin toimiin kuten esimerkiksi ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään, jonka menot ovat viime aikoina olleet vuositasolla noin 500 000 - 900 000 euroa. Lisäksi kehitetään edelleen sisäministeriön poliisiosastolta käsin organisoitua ihmiskaupan vastaisen toiminnan koordinaatiota. Toimintaohjelman mukaan tehostetaan esimerkiksi ihmiskaupan paljastamista viranomaismenettelyissä muun muassa työsuojeluviranomaisten toimesta.

Toimintaohjelmaan sisältyy myös esitutkintaviranomaisten toimenpiteitä koskeva kohta (toimenpide 5). Sen mukaan ensinnäkin varmistetaan poliisin ja Rajavartiolaitoksen ihmiskauppaohjeistuksen ajantasaisuus erityisesti uusien rikosmuotojen huomioimisen näkökulmasta. Toiseksi lisätään poliisin piirissä valtakunnallista ja alueellista koulutusta erityisesti seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan tunnistamiseksi ja tutkimiseksi poliisin perus- ja täydennuskoulutuksessa.

Kysymyksessä toivotaan ihmiskaupan vastaisen erityisyksikön perustamisesta poliisiin. Tältä osin on ensinnäkin mainittava, että poliisissa toimii Poliisihallituksen johdolla vuonna 2014 käynnistetty asiantuntijaverkosto ihmiskaupparikosten torjumiseksi. Verkostoon kuuluu kaikista poliisiyksiköistä päällystöön kuuluva poliisi sekä niin sanottu ulkomaalaisasioiden otokouluttaja. Verkoston tavoitteena on kehittää ihmiskaupparikosten torjuntaan ja ihmiskaupan uhrien auttamiseen liittyvää erityisosaamista poliisin yksiköissä.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KK 565/2016 vp

Verrokkimaana kysymyksen yhteydessä mainitun Norjan osalta mainittakoon se, että sisäministeriön tietojen mukaan ihmiskaupparikosten tutkintaa ei siellä ole siirretty pois alueetasolta yhteen erikoisyksikköön. Sen sijaan Norjassa on perustettu ihmiskauppaan ja seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyviin rikoksiin keskittyneitä alueellisia yksiköitä, joiden toimintaa koordinoi yksi poliisin keskushallinnon tasolle sijoitettu henkilö ja tämän henkilön johdolla on myös perusteilla erillinen alueellista toimintaa tukeva verkosto.

Suomessa poliisi puuttuu valvonnassaan esille tulleisiin seikkoihin, joissa voidaan olettaa kyseessä olevan ihmiskaupparikos ja aloittaa asiassa esitutkinnan, mikäli sellaisia seikkoja ilmenee, että esitutkinnan aloittamiskynnys ylittyy. Poliisin koulutuksessa, jonka kehittämistä sisältyykin edellä mainitun mukaisesti oma toimensa valtioneuvoston Ihmiskaupan vastaiseen toimintaohjelmaan, käydään myös läpi ihmiskaupparikosten tunnistamista. Täytyy myös todeta, että yhteistyö poliisin ja ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän välillä toimii nykyisellään erinomaisesti. Käytännöllistä yhteistoimintaa on ollut muun muassa koulutuksen muodossa ja yhteistyötä myös kehitetään koko ajan.

Poliisi tutkii ihmiskaupparikoksia kaikissa poliisilaitoksissa samoin kuin muitakin rikoslakirikoksia normaalin rikostutkintaprosessin mukaisesti. Edellä mainittu toimiva yhteistyö ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän kanssa on erityisen tärkeätä myös rikostutkinnan toimivuuden näkökulmasta. Poliisi saa auttamisjärjestelmästä tarvittavat ilmoitukset ja yhteistyö on saatontonta. Poliisin rikostutkinnan ihmiskaupparikoksissa voidaan kaiken kaikkiaan arvioida toimivan varsin hyvin nykyisillä järjestelyillä, eikä erillisen yksikön perustamista ihmiskaupparikosten tutkintaan näin ollen pidetä tarpeellisena.

Helsingissä 1.12.2016

Sisäministeri Paula Risikko